

ZAKON O KONTROLI CIJENA

Članak 1.

Ovim zakonom uređuju se odnosi u kontroli cijena proizvoda i usluga na jedinstvenom tržištu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) i utvrđuju prava i obaveze nadležnih organa Federacije, kantona i općine, odnosno grada – distrikta Sarajevo (u daljem tekstu: nadležni organi) u vršenju kontrole cijena.

Članak 2.

Poduzeća i druga pravna lica (u daljem tekstu: poduzeća) kao i fizička lica i njihovi oblici organiziranja, odnosno udruživanja, učesnici u proizvodnji, prometu i vršenju usluga, formiraju cijene slobodno prema uvjetima tržišta. Poduzeća i fizička lica pri formiranju cijena prema uvjetima tržišta, ne smiju dogovarati odnosno utvrđivati cijene istih proizvoda, odnosno istih vrsta usluga, koristiti monopolski položaj, niti druga poduzeća nezakonitim radnjama dovoditi u neravnopravan položaj.

U uvjetima slobodnog formiranja cijena poduzeća i fizičke osobe, dužni su utvrditi pravila o načinu formiranja cijena i pridržavati se utvrđenog načina formiranja cijena i na vidnom, a za potrošače dostupnom mjestu istaknuti cjenovnik ili pojedinačnu cijenu proizvoda ili usluga i pridržavati se istaknute cijene.

Članak 3.

Pod kontrolom cijena podrazumijevaju se aktivnosti na praćenju općeg nivoa cijena, pojedinačnih cijena i relativnih odnosa cijena i poduzimanje mjera ekonomske politike radi sprečavanja i otklanjanja poremećaja na tržištu. Nadležni organi u vršenju kontrole cijena, svaki iz svoje nadležnosti, poduzimaju mjere ekonomske politike kojima se utječe na odnos ponude i potražnje, poduzimaju mjere za suzbijanje monopolističkog ponašanja, nelojalne utakmice i špekulacije na tržištu, utvrđuju zaštitne cijene (garantirane i minimalno-otkupne) pojedinih poljoprivrednih proizvoda u skladu sa aktima Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i propisuju mjere neposredne kontrole cijena.

Za pojedine poljoprivredne proizvode mogu se propisati najniže cijene po kojima su određena poduzeća dužna da kupuju te proizvode (garantirane cijene) i cijene ispod kojih se od poljoprivrednih proizvođača ne mogu kupovati određeni poljoprivredni proizvodi (minimalno-otkupne cijene).

Članak 4.

Kao mjere neposredne kontrole cijena mogu se, za pojedine

proizvode i usluge, propisati:

- fiksne cijene;
- najviše cijene;
- strukture najviših cijena;
- zadržavanje cijena na zatečenom, odnosno određenom nivou (zatečene cijene);
- davanje suglasnosti na cijene, odnosno tarife;
- način formiranja cijena;
- utvrđivanje marži u trgovini (kalkulativne cijene);
- obavještanje o promjeni cijena i marži za proizvode i usluge (evidencija cijena).

Članak 5.

Nadležni organ koji je propisao mjeru neposredne kontrole cijena, dužan, je da poduzme mjere kojima se otklanjaju uzroci zbog kojih je mjera propisana.

Članak 6.

Mjere neposredne kontrole cijena zasnivaju se, po pravilu, na ekonomskim kriterijima i propisuju se izuzetno, i to:

1. ako i pored poduzetih mjera, ekonomske politike nastupe ili mogu nastupiti veći poremećaji na tržištu i u kretanju cijena;
2. radi sprečavanja monopolskog obrazovanja cijena;
3. radi utvrđivanja prodajnih cijena proizvoda iz robnih rezervi, koje se koriste za intervenciju na tržištu.

Članak 7.

Mjere neposredne kontrole cijena proizvoda i usluga od interesa za Federaciju propisuje Vlada.

Pri propisivanju mjera neposredne kontrole cijena iz stava 1. ovog člana, kao i mjera iz stava 3. člana 3. ovog zakona, Vlada će o tome obavijestiti Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, u roku od 15 dana od dana propisivanja te mjere.

Članak 8.

Zahtjev za promjenu cijena proizvoda i usluga za koje je propisana mjera neposredne kontrole cijena, pravna i fizička lica podnose Vladi sa odgovarajućom dokumentacijom, putem Ministarstva trgovine.

Članak 9.

Kao proizvodi i usluge od interesa za Federaciju, u smislu ovog zakona, jesu svi proizvodi i usluge, osim proizvoda i usluga koji su stavljeni u nadležnost županija i općina, odnosno grada - distrikta Sarajevo, i to: - Županija: sve vrste kruha od brašna žitarica (osim peciva i posebnih pekarskih proizvoda),

tjestenine, pasterizirano, homogenizirano i sterilno mlijeko, sve vrste svježeg mesa i ribe, proizvodi grafičke industrije, cijene lokalnih novina, prijevoz putnika između dvije i više općina iste županije, jezerski i riječni promet i usluge u oblasti obrazovanja i zdravstva. - Općina, odnosno grad - distrikt Sarajevo: sve vrste zanatskih i osobnih usluga, stambeno-komunalna djelatnost, uključujući i stambenu izgradnju i uređenje naselja i prostora, prijevoz putnika i robe u gradskom i prigradskom prometu, usluge autobusnih kolodvora, pretovarne usluge i usluge javnih skladišta, tržnica na veliko i pijaca na malo, izrada lijekova u apotekama, grafičke usluge, pecivo i posebni pekarski proizvodi i turističko-ugostiteljske usluge.

Nadležni organi županije i općine, odnosno grada – distrikta Sarajevo, pri propisivanju mjera neposredne kontrole cijena za proizvode i usluge iz svoje nadležnosti, dužni su obavijestiti zakonodavno tijelo županije i općine, odnosno grada – distrikta Sarajevo, u roku od 15 dana od dana propisivanja mjere.

Članak 10.

Ako dođe ili može doći do značajnih poremećaja ponude i potražnje na tržištu i poremećaja u kretanju cijena i odnosima cijena, Vlada može poduzeti mjere u oblasti cijena i za proizvode i usluge koje su u nadležnosti županije i općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo, ili utvrditi da postoje uvjeti za propisivanje mjera neposredne kontrole cijena određenih proizvoda i usluga i bliže odrediti uvjete za propisivanje tih mjera od strane nadležnih organa županije i općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo.

Članak 11.

U Federaciji, županiji i općini, odnosno gradu – distriktu Sarajevo određuju se organi za poslove cijena čije se nadležnosti utvrđuju zakonom i drugim propisima.

Organi za poslove cijena: prate i analiziraju kretanje cijena, djelovanje mjera ekonomske politike i djelovanje mjera neposredne kontrole cijena na nivoe i odnose cijena, provođenje ekonomske politike u oblasti cijena, prate i analiziraju utjecaj cijena na odnose u stjecanju i raspodjeli dobiti u privredi, pojedinim oblastima, granama i grupacijama, prate i analiziraju utjecaj kretanja cijena na stabilnost tržišta, troškova života i utjecaj cijena na ostvarivanje osnovnih pravaca ekonomskog razvoja utvrđenih planovima, prate visinu i kretanje svjetskih cijena i ocjenjuju utjecaj cijena na konkurentsku sposobnost domaće privrede na inozemnom tržištu, procjenjuju kretanje cijena, pripremaju stručnu analitičku osnovu za ekonomsku politiku u oblasti cijena u planskim aktima i predlažu donošenje mjera ekonomske politike i poduzimanje mjera i aktivnosti za njihovo ostvarenje, predlažu mjere neposredne kontrole cijena, te obavljaju i druge stručne poslove iz oblasti cijena.

Članak 12.

Organi iz članka 11. ovog zakona, svaki u okviru svoje nadležnosti, određuje proizvode i usluge za koje su im pravne i fizičke osobe dužne dostavljati obavještenje o promjeni cijena i marži.

Ovlašćuje se ministar trgovine Federacije da donese uputu o načinu, sadržaju i rokovima dostave obavještenja iz stava 1. ovog članka, u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 13.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na kontrolu cijena naoružanja i vojne opreme i drugih proizvoda i usluga za koje je kontrola cijena utvrđena posebnim federalnim propisima.

Članak 14.

Za privredni prijestup kaznit će se poduzeće novčanom kaznom u iznosu petostrukog do dvadesetostrukog iznosa cijene zaračunate iznad propisanih cijena proizvoda i usluga za koje su propisane mjere neposredne kontrole cijena (članak 4.).

Za radnju iz stava 1. ovog članka kaznit će se za privredni prijestup odgovorna osoba u poduzeću novčanom kaznom od 300 do 1000 DEM.

Za privredni prijestup iz stava 1. ovog članka, pored novčane kazne, izriče se i posebna mjera oduzimanja imovinske koristi pribavljene izvršenjem privrednog prijestupa.

Članak 15.

Novčanom kaznom od 6.000 do 8.000 DEM kaznit će se za privredni prijestup poduzeće ako pri formiranju cijena proizvoda i usluga koristi monopolistički položaj, dovodi druga poduzeća nezakonitim radnjama u neravnopravan položaj, ili sa drugim poduzećima dogovara i utvrđuje cijene istih proizvoda i usluga (članak 2. stav 2.).

Za radnju iz stava 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba novčanom kaznom od 250 do 850 DEM.

Članak 16.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 DEM kaznit će se za privredni prijestup poduzeće ako se pri kupovini proizvoda ne pridržava propisane zaštitne cijene (članak 3. stav 3.).

Za radnju iz stava 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba novčanom kaznom od 300 do 800 DEM.

Članak 17.

Novčanom kaznom od 200 do 1.000 DEM kaznit će se za prekršaj poduzeće i fizička osoba:

- ako ne utvrdi pravila, ili se ne pridržava utvrđenih pravila o formiranju cijena i ako se ne pridržava istaknute cijene na proizvodu, odnosno usluzi (članak 2. stav 3.).

- ako u određenom roku ne dostavi obavještenje o promjeni cijena i marži i ako obavještenje ne sadrži propisane podatke (članak 12.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba novčanom kaznom od 100 do 200 DEM.

Članak 18.

Novčana kazna izrečena za učinjeni privredni prijestup i prekršaj, prema odredbama čl. 14, 15, 16. i 17. ovog zakona utvrđena u DEM, naplaćuje se u valuti Federacije po srednjem tečaju koji utvrđuje Centralna banka Federacije Bosne i Hercegovine na dan plaćanja.

Članak 19.

Uz kaznu za privredni prijestup iz članka 2. stav 2. i članka 4. mogu se izreći zaštitne mjere:

1. zabrana obavljanja određene djelatnosti u trajanju od jedne godine;
2. zabrana odgovornoj osobi da vrši određene dužnosti u trajanju do tri godine;
3. oduzimanje proizvoda koji se nalaze u prodaji po cijenama višim od dozvoljenih.

U ponovljenom slučaju, zaštitne mjere iz stava 1. toč. 1. i 2. ovog članka izreći će se u trajanju od jedne do pet godina.

Članak 20.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući Ustavotvornom skupštinom Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.